

Голові
Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики
Денису МАСЛОВУ

Щодо реєстр. № 12448
від 27.01.2025

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 23 липня 2025 року (Протокол № 132), розглянув проєкт Закону про внесення змін до статті 6 Закону України «Про медіацію» щодо інформації, яка не може бути віднесена до конфіденційної, реєстр. № 12448 від 27.01.2025, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С. (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки законопроект спрямований на удосконалення положень Закону України «Про медіацію» відповідно до Директиви 2008/52/ЕС Європейського Парламенту та Ради з певних аспектів медіації у цивільних та комерційних справах.

Для досягнення зазначеної мети проєктом Закону пропонується доповнити статтю 6 Закону України «Про медіацію» нормою щодо інформації, яка може бути розголошена при медіації, а саме: *«коли є потреба в захисті громадського порядку, для захисту найкращих інтересів дітей або для попередження будь-якого посягання на фізичну чи психологічну безпеку людини, коли розголошення змісту угоди є необхідним для здійснення чи виконання цієї угоди про медіацію»*.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу у своєму висновку зокрема зазначає, що проєкт Закону за заявленою метою не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, але при цьому потребує доопрацювання.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення, що законопроект не матиме впливу на показники бюджету.

Міністерство фінансів України у межах компетенції зауважень до законопроекту не має.

Міністерство соціальної політики України звертає увагу, що запропоновані проєктом Закону зміни можуть нести ризик щодо розголошення будь-якої інформації про отримувачів соціальної послуги медіації, зокрема,

військовослужбовців, ветеранів війни та членів їхніх сімей, осіб, яких було позбавлено особистої свободи, та інших, що може призвести до шкоди їхньому фізичному чи психічному здоров'ю.

У висновку Міністерства юстиції України, зокрема, зазначено, що національне законодавство не оперує термінами *«захист громадського порядку»* та *«попередження посягання на фізичну чи психологічну безпеку людини»*, тому пропоновані до абзацу другого частини першої статті 6 Закону України «Про медіацію» положення з метою забезпечення їх практичної реалізації потребують відповідного законодавчого тлумачення та узгодження з термінологією чинного законодавства у відповідній сфері відносин.

Під час обговорення законопроекту народні депутати України – члени Комітету зазначили, що передбачене ним доповнення статті 6 Закону України «Про медіацію» нормою щодо інформації, яка може бути розголошена при медіації, може призвести до надмірного розширення випадків розголошення інформації щодо медіації. Зокрема, у формулюванні *«коли є потреба в захисті громадського порядку»* відсутні чіткі критерії визначення такої потреби, що може створити ризики для довільного тлумачення та зловживань чи використовуватися як засіб тиску на учасників медіації або для політично мотивованого розкриття інформації. Також формулювання *«для попередження будь-якого посягання на фізичну чи психологічну безпеку людини»* є занадто загальним і не містить чітких меж застосування, що відкриває простір для можливих зловживань з боку медіатора або інших осіб. Як наслідок, зазначене матиме негативний вплив на довіру до інституту медіації, оскільки сторони можуть побоюватися потенційного розголошення конфіденційної інформації.

Законопроект не містить механізмів контролю та оцінки доцільності розголошення інформації. Зокрема, не визначено, хто і в якому порядку має ухвалювати рішення про розкриття даних, чи потрібна згода сторін, чи передбачена можливість оскарження такого рішення сторонами медіації, на підставі яких доказів визнається наявність загрози, яка саме інформація може розкриватися і в якому обсязі тощо. За наявності широкої інтерпретації учасники процесу можуть використовувати цю норму для нелегітимного винесення конфіденційної інформації з медіації до суду чи третіх осіб.

Окрім зазначеного, у тексті запропонованих змін введено новий термін – *«угода про медіацію»*, визначення якого відсутнє у статті 1 Закону України «Про медіацію». Натомість у зазначеній статті вже надано визначення таких термінів як *«договір про проведення медіації»*, *«медіаційна угода»* та *«угода за результатами медіації»*, що мають різне правове значення. У зв'язку з чим незрозуміло, яке саме поняття мав на увазі автор законопроекту, а відтак використання терміну без чіткого нормативного визначення створює юридичну невизначеність та суперечить принципам законодавчої техніки.

Беручи до уваги наявні зауваження, народні депутати України – члени Комітету у ході обговорення законопроекту дійшли до висновку, що запропоновані автором зміни є надто широкими за змістом, створюють потенційні ризики зловживання правом на розкриття інформації та суттєво

нівелюють засадничий принцип конфіденційності, який є основою довіри між учасниками медіаційного процесу. Усвідомлення сторонами можливості розкриття змісту медіаційної угоди може стримувати їх від участі в процедурі медіації та впливати на зміст домовленостей, що, як наслідок, може знизити ефективність врегулювання спору. В свою чергу зниження довіри до інституту медіації призведе до зменшення кількості медіаційних процедур та зростання навантаження на суди.

З урахуванням зазначеного, за підсумками обговорення законопроекту Комітет ухвалив рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону про внесення змін до статті 6 Закону України «Про медіацію» щодо інформації, яка не може бути віднесена до конфіденційної, реєстр. № 12448 від 27.01.2025, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С., за наслідками розгляду у першому читанні відхилити.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

